

מעדני אשר

גיליון שס"ג
(שנה ח')

פרשת תזריע תשע"א

י"ל ע"י

מכון "מעדני אשר"

הגליונות ברחבי תכל יוצאים לזכותו של הרב ברוך בן מרים ומרת שיינדל מלכה בת היה פייגא

חתן שנולד לו נגעים מדוע אין רואין את הנגעים הרי שבעת ימי המשתה לחתן רק מדרבנן?

בפרשתו י"ג י"ד וביום הראות ביום.

ובגמ' מ"ק ז' ע"ב וביום מה תלמוד לומר, ללמד יש יום שאתה רואה בו, ויש יום שאין אתה רואה בו, מכאן אמרו חתן נותנין לו כל שבעת ימי המשתה לו ולכסותו ולביתו, וכן ברגל נותנין לו כל ימי הרגל, בענין קושיית האחרונים איך שייך שיהא נגעים לחתן, הרי חתן מוחלין לו כל העונות, עיין מה שהארכתי בספר מעדני אשר, תשס"ו פרשת תזריע, וכן בספר מעדני אשר בעניני נישואין ע"מ כ"ב.

הנה הרא"ש כתובות פרק א' ס"ק ה' כתב בשם ה"ר מאיר הלוי וז"ל דיום הראשון של שמחת חתן הוי דאורייתא דכתיב שיר השירים ג' בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו, אלמא דביום חתונתו היא שמחת לבו, ושיטת הרא"ש גופיה דכל השבעת ימים המשתה רק מדרבנן.

וכן כתב הרמב"ם אישות פרק י' הלכה י"ב תקנו חכמים שכל הנושא בתולה יהיה שמח עמה שבעת ימים.

וכן כתב הרמב"ן בהשגות לספר המצוות שורש ב' אפילו תקנותיו של משה רבינו עליו השלום עצמו מדרבנן הן. כמו שאמרו ירושלמי ריש כתובות משה תקן להם שבעת ימי המשתה ושבעת ימי אבילות, והם מדרבנן, ובשורשי קרבן ריש כתובות כתב דשבעת ימי המשתה דאורייתא משום דתקנות משה מדאורייתא.

ובשור"ת חתם סופר חלק ב' יורה דעה סימן שמ"ח תמה על הרא"ש: הווא לומד דהפסוק מיירי מדבר אחד, יום חתונתו שהוא יום שמחת לבו, וליתא כמבואר במשנה תענית כ"ו ע"ב "יום חתונתו" זה יום מתן תורה "ויום שמחת לבו" זה יום חנוך בהמ"ק, ואם כן הכי קאמר קרא בעטרה שעטרה לו אמו בשני ימים הללו אחד ביום חתונתו ואחד ביום שמחת לבו וא"כ מוכח להיפך דיום חתונתו לאו שמחת לבו הוא מן התורה.

ומתוך החתם סופר: לפי מה שכתב המהרש"א כתובות ז' ע"ב אנוסח הברכה מקדש עמו ישראל ע"י חופה וקידושין, שדמיון ישראל להקב"ה, כאשר לבעלה, וקידושין היה להקב"ה בישראל

בשעת מתן תורה וחופה בחנוך במשכן אפריון עשה לו המלך שלמה, ולדבריו צ"ל דהא דקרי ליום מתן תורה יום חתונתו, לאו היינו יום נישואיו דהא לא היה נישואין עד חנוך המשכן, אלא יום חתונתו רצונו יום אירוסיו ויום שמחת לבו יום החנוך שהוא יום נישואין, ואתי שפיר שהוא דאורייתא.

ובפני יהושע כתובות ד' ע"מ א' הקשה על הרא"ש וז"ל ולכאורה קשה הא משמע דכולהו ז' ימי המשתה דאורייתא דכתיב מלא שבוע זאת ודרשינן מיניה ירושלמי מ"ק פ"א ה"ז דאין מערבין שמחה בשמחה ודרשינן נמי בגמ' חגיגה ח' ע"ב ושמחת בחגיך ולא באשתך דאין מערבין שמחה בשמחה, ומשמע דדרשה גמורה היא.

ומתוך הפני יהושע: דאיכא למימר דודאי אורחא דמילתא לשמוח אבל חיובא ומצוה ליכא ואפ"ה שייך שפיר הך לפותא דאין מערבין שמחה בשמחה משא"כ האי קרא דביום שמחת לבו אפשר דסבר הרמ"ה ז"ל דביום שמחת לבו מיותר לדרשה דמצוה איכא.

יש להקשות: דמהא דחזינן דילפינן מהפסוק למעט חתן בשבעת ימי המשתה שאין רואים נגעים, חזינן דכל שבעת ימי המשתה דאורייתא, דאם לא הווא רק דרבנן איך דוחים מצוה של ראיית נגעים בשביל מצוה דרבנן, כך מקשה הפני יהושע בקונטרס אחרון לכתובות ד' ע"א, וכן ביד דוד מ"ק ז' ע"ב, וכן בשור"ת באר יצחק אור"ח סימן כ"ג בסופו בהג"ה, וכן בשור"ת משכנות יעקב יור"ד סימן ע"ה.

איכא כמה תרוצים:

א. הדרשה דביום הראות דרשה גמורה, מ"מ לענין חתן אסמכתא בעלמא היא, דניהו דודאי איכא מצוה להחתן להראות את נגעו לכהן, מ"מ הרשה התורה במה שאמרה וביום הראות, שהרשות ביד חכמים לוותר על זה שלא צריך להראות תיכף וחכמים קבעו שזה עולה על חתן דאע"פ שהשמחה אין חיוב מן התורה מ"מ שמחה של מצוה היא וחייבהו חכמים גם לשמוח, כך תירץ ביד דוד מ"ק ז' ע"ב.

ב. כיון שמצינו בתורה פרשת ויצא כ"ז כ"ז הנהגה זו של שמחה בשבעת ימי המשתה כמו שכתוב בפסוק מלא שבוע זאת חשיב קצת כשל תורה, כך תירץ בקרן אורה מסכת מועד קטן דף ח עמוד ב'.

ברכת מזל טוב

לידידינו מגדולי אנשי החסד והמעש בעירנו בית שמש ראש וראשון לכל דבר שבקדושה

הרב רפאל בנימין רוזנבלט שליט"א

ראש הקהל הדסידי בוואן בית שמש

לרגל השמחה הכפולה במעונו שמחת אירוסים בתו תחי' במז"ט

עב"ג הבה"ח כמר פנחס גפנר שליט"א מכתורי ישיבת רוזין בוואן בנו של הרה"צ משה שלום גפנר שליט"א ירושלים

שמחת היכנס בנו כמר שמחה נ"ו לעול התורה והמצוות

יהא רעוא שבזכות מעשיו הכבירים יזכה לראות נחת מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה

המזכיר קולא הקודש ב"ח ע"ה

2011 - 25/10 - 151 - תלמי אברהם יצחק - 3/23

ע"א פ"ב 28 ארץ פ"ו

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרב דורון יעקוביוס שליט"א לוס אנגלס

לרגל שמחת הולדת בנו במז"ט

וברכת מזל טוב לחמיו ידידינו הנגיד הנכבד

הרב דוד הגר שליט"א

בעל מהדורת הגר מעדני אשר חלק ג'

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יודה נחת מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה

מדוע כשנולד בת אין מברכים הטוב והמטיב?

בפרשתן י"ב ב' אשה כי תזריע וילדה זכר.

הנה איתא בגמ' ברכות נ"ט ע"ב אמרו לו ילדה אשתו זכר אומר ברוך הטוב והמטיב.

וכן נפסק בטור ובשו"ע אור"ח סי' רכ"ג סעיף א' וז"ל ילדה אשתו זכר מברך הטוב והמטיב וגם היא צריכה לברך כן.

והנה הרמ"א כתב ויש שכתבו להקל בברכת הטוב והמטיב כשילדה לו אשתו זכר לפי שאינה חובה אלא רשות, ומזה נתפשט המנהג שרבים מקילים בברכות אלו.

ובערוך השולחן אורח חיים סימן רכ"ג סעיף ב' תמה על זה וז"ל ואין זה מספיק, דרשות לא מציינו בגמ' רק אברכת שהחיינו על פרי חדש עירובין מ' אבל בילדה אשתו זכר דמברך הטוב והמטיב היא ברייתא מפורשת ברכות נ"ט ע"ב א"כ מנלן דהוא רשות, וכבר הקשו עליו כעין זה מג"א סק"ג.

וכותב הערוך השולחן ולענ"ד נראה טעם נכון מה שמקילים בברכה זו: דלא מצאתי בר"ף וברמב"ם כלל דין זה, ותמיהני שהפוסקים לא הרגישו בזה וכיון שהר"ף והרמב"ם דחאו זה מהלכה פשיטא שאין לנו לכנוס בספק ברכה.

וטעם רבותינו נראה לי: דהנה לשון הברייתא כן הוא "אמרו לו ילדה אשתו זכר מברך" וכו' מת אביו וכו' וקשה למה בילדה זכר תניא אמרו לו, ולא במת אביו, אלא וודאי דבסתמא אין לברך והברייתא מייירי באדם שדואג ותאב ללידת זכר כהך דתנן נוזר י"ב הריני נזיר כשיהיה לי בן עי"ש והאנשים ששמעו ממנו באו ואמרו לו ילדה זכר כלומר בשרוהו בשורה טובה שהקב"ה מילא תאוותך.

וכן בשו"ת דברי יציב אורח חיים סימן פ"ח נתקשה מדוע לא נהיגי גבן לברך הטוב והמטיב בנוולד בן זכר, וצ"ב למה, ומביא שראה בערוך השולחן אור"ח סי' רכ"ג ס"ב שהעיר בזה ושהר"ף והר"מ לא הביאו האי דינא עי"ש שכתב כמה אופנים ליישב טעם המקילים.

וכן במשנה ברורה תמה על הרמ"א סימן רכ"ג דהיכן דלא איתמר דהוא רשות, לא הוא רשות.

יש לחקור מדינא דגמ' וש"ע האם על לידת בת נמי מברכין או דילמא על לידת בת אין מברכים

הנה בערוך השולחן אור"ח סימן רכ"ג סעי' א' כתב וז"ל: אבל בלידת נקבה אין מברכין לפי שאין בזה שמחה כל כך, משמע מדבריו שאין מברך כלום לא שהחיינו ולא הטוב והמטיב.

וכן הגאון הנצי"ב בספרו מרומי שדה ברכות ד' נ"ד ע"א כתב וז"ל והנה מדאיתא במשנה ברכות נ"ד ע"א דעל כלים חדשים מברך, יש ללמוד לכאורה דמי שנולד לו בת שמברך שהחיינו, דלא גרע מאילו קנה עבד או שפחה לשמשו, שהרי מעשה ידיה לאביה, איברא לא ראיתי זאת בפוסקים, ואולי י"ל דבת אינה מתנה טובה לאביה כידוע באגדה.

וכן באשל אברהם בוטשאטש תניינא סי' רכ"ג עומד גם כן על הדבר הזה, מדוע שלא תיקנו שם ברכה על לידת בת גם הראשונה שהיא סימן יפה לבנים, וקיום מצות פרו ורבו אי אפשר בלי בתו או בת בנו עכ"פ, עי"ש מה שכותב.

ולענין הלכה: המשנה ברורה בסק"ב כותב דמדסתמו הפוסקים משמע דאפילו היו לו כמה זכרים ותאב שיוולד לו בת כדי שיקיים מצות פרו ורבו אפילו הכי אם נולד בת אינו מברך על זה הטוב והמטיב, מ"מ נראה לי פשוט: דבפעם ראשון כשרואה אותה מברך ברכת שהחיינו, דמי גרע ממי שרואה את חבירו לאחר ל' יום ושמח בראייתו דמברך שהחיינו כמבואר בגמ' ברכות נ"ח ע"ב.

אבל הגאון רבי שלמה זלמן אוירבעך זצ"ל מובא בספר הליכות שלמה תפלה פרק כ"ג ס"ק י' פסק שאין לברך שהחיינו בלידת הבת, אף כשרואה אותו, משום שרק אם הרואה מכירו ומתוך כך הוא שמח בראייתו תקנו חכמים לברך שהחיינו, משא"כ בנידון דידן הרי רוב בני אדם הרואים תינוק בין יומו או גם אחרי כמה ימים, עדיין אינם מכירים אותו, ותוך כמה דקות יכולים להחליפו בתינוק אחר ולא יבחינו בכך כלל, וא"כ עיקר השמחה הוא היא רק בזה שאומרים להם שהיא בתם, ומנלן דשייך ברכה גם על ראייה ראשונה, וכמו שאין מברכין על מי שלא ראה אותו מעולם אף שהוא שמח עמו ביותר וכ"ש בזה שעיקר שמחתו הוא על עצם הלידה.

האם מי שיש לו רק בנות זה דבר רע?

הנה בתוספות יבמות ס"ה עמוד א' כתב דאשה רוצה שיהא לה זכר דמי שאין לו בנים חשוב כמת, חזינן מתוס' חידוש גדול דמי שיש לו בנות ואין לו זכרים נמי חשוב כמת.

וכן כתבו התוס' מגילה ג' ע"ב דיהושע נענש שלא יהא לו זכרים חזינן דהוא עונש.

וכן אמרו בגמ' ב"ב ט"ז ע"ב קדושין פ"ב ע"א או למי שבניו נקיבות, חזינן שאין זה דבר טוב.

יש להקשות: מדוע נקט הגמ' בהאי לישנא או לו למי שבניו נקיבות, מדוע לא אמרינן או למי שיש לו נקיבות.

ושמעתי פעם פירוש נפלא ממרן הדברי יציב מצאנז זי"ע דהנה בחור בדרך כלל משבחים אותו שיושב ולומד, משא"כ בת משבחים אותה שיש לו מידות טובות, ובחור שאינו לומד כשמשבחים אותו אומרים שיש לו מידות טובות נמצא שמשתמש במעלות ששייך לבת וזה אוי לו למי שבניו דהיינו הזכרים נקיבות משבחים אותו במעלות של נקיבות.

וגיסי היקר הרה"ג רבי ניסן רייך שליט"א הראה לי שכבר קדים דבר זה במאירי קידושין פ"ב עמוד ב' וז"ל המאירי וכן אי אפשר לעולם בלא זכרים ובלא נקיבות אשרי מי שבניו זכרים ואוי לו למי שבניו נקיבות, ואע"פ שפשוטו של דבר כך הוא יש להוסיף בפירושו, שבניו נקיבות שהזכרים פחותים וחסירים ואשרי מי שבניו זכרים שנמצא בהם השלמות המכוון בהם על זה נאמר גיל יגיל אבי צדיק ויולד חכם ישמח בו.

ישמח לב מבקשי ה'

הופיע ויצא לאור ב' ספרים הנפלאים

כרם יוסף על מסכת מגילה

וספר מעדני יוסף דרוש וחדוש בעניני מילה

הכוללים חקרי דינים דבריי אגדה ופנינים יקרים

מתוקים מרבש ונופת צופים

מאת הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

אפשר להשיג את הספר אצל המחבר 02-5373570

מחיר מיוחד לרגל ההוצאה

**האם יש איסור לאבי הבן לעשות מלאכה ביום המילה?
בפרשת 'וי' ג' וביום השמיני ימול בשר ערלתו.**

הנה איתא במדרש תנחומא ורשא פרשת וירא סימן ו' גדולה מילה שאין התינוק נכנס למנין הדורות, אלא למי שהוא מל שנאמר זרע יעבדנו יסופר לה' לדור תהלים כ"ב א"ר יצחק נאמר במילה עבודה ונאמר בקרבנות עבודה, מה עבודה האמורה בקרבנות דמים אף עבודה האמורה במילה דמים, למה זרע יעבדנו כיון שאדם מטיף טיפה אחת של דם היא חביבה לפני הקב"ה כקרבנות, לפיכך נגלה הקב"ה על אברהם כשמל כשם שנגלה בקרבנות שנא' ויקרא ט' שור ואיל לשלמים לזבח וגו' כי היום ה' נראה אליכם.

ובשל"ה מסכת חולין פרק נר מצוה כתב וז"ל נראה דהמוהל גם כן ראוי לטבול, ומכל שכן הוא, דהא הוא במקום הכהן העובד עבודה, כי דם מילה במקום דם קרבן תנחומא וירא ו' ויותר במעלה בסוד "אדם כי יקריב מכס" ויקרא א' ב' ועל כן מילה ביום השמיני כמו שכתוב בקרבן שם כ"ב כ"ז ומיום השמיני והלאה ירצה נמצא המוהל במקום הכהן העובד, והסנדק הוא מזבח.

ובשו"ת חתם סופר אורח חיים סימן קנ"ה כתב דיום המילה יום הקרבת קרבן הוא מדינא, ולא מאסמכתא בעלמא.

הנה איתא בירושלמי מובא בתוס' פסחים נ' ע"א דיחיד ביום שמביא קרבן אסור במלאכה, ופריך אם כן קרבן תמיד שהוא לכל ישראל וקרב בכל יום יהא בכל יום אסור במלאכה, ומשני שאני תמיד שהתורה הוציאה מן הכלל דכתיב ואספת דגן ואם כל ישראל יושבים ובטלים מי יאסוף להן דגן, ומשמע התם דמדאורייתא אסורה לעשות מלאכה ביום הקרבת הקרבן, עיין תוס' חגיגה י"ז ע"ב.

יש לחקור האם אבי הבן אסור במלאכה ביום המילה כיון דמילה היא כקרבן או דילמא אינו נאסר במלאכה.

הנה בספר זכר דוד בסוף הספר עניני מילה לרבי דוד זכות כתב יש מקומות שנוהגים שאבי הבן והמוהל והסנדק אינם עושים מלאכה במשך כל יום המילה דהוא חג שלהם, וכמו שמואב בירושלמי דביום הקרבת קרבן אין עושים מלאכה.

וכן במאמר מרדכי אור"ח סימן תס"ח כתב דמטעם זה אסור האב בעשיית מלאכה ביום שמל את בנו דהויא כמקריב קרבן וביום הקרבת קרבן אסור בעשיית מלאכה, ולכן נוהגים שלא הסנדק ולא המוהל אינם עושים מלאכה.

יש לתמוה: שהרי אין המוהל אלא ככהן המקריב והסנדק כמזבח והיכן מצינו שנאסר הכהן במלאכה ביום שמקריב בו קרבן של אחר, א"כ אין לאסור רק לאבי הבן, כך הקשה בשו"ת נשמת כל חי יור"ד סימן ס"ב דף ק' ע"ב.

אבל הפרי חדש אור"ח סימן קל"ה חולק על כל זה: וסבירא ליה דאבי הבן מותר במלאכה ביום המילה.

וכן כתב בברכי יוסף אורח חיים סימן קל"ה דהעיקר כמ"ש הפרי חדש דאבי הבן לא נאסר במלאכה כלל.

ובספר ישרי לב מערכת מ' אות י"ט העיר על הרב נשמת כל חי דנעלם ממנו דברי הפרי"ח שמתיר בזה.

ומרן הדברי יציב מצאנו זי"ע אמר כמה פעמים שהוא מאחר התפלות כשהיה ברית כדי שלא יהיה זמן לבעל ברית לילך לעבודה, כך מובא בשפע קודש עניני ברית מילה ע"מ ע"ז.

האם מותר לכבד בחור בסנדקאות?

יש לחקור האם מותר לכבד בחור בסנדקאות או דילמא יש איסור בזה.

הנה בשו"ת רב פעלים חלק ד' סוד ישרים סימן י"א נשאל האם בחור מותר להיות סנדק.

וכתב דהדבר פשוט: שמותר להיות סנדק ואין מונעין אותו אם ירצה כי מה הפרש יש בין בחור לנשוי וכי כהן שאין לו אשה אינו ראוי להקריב, הרי רק בכהן גדול ביום הכיפור כתיב וכפר בעדו ובעד ביתו, וארז"ל ביתו זו אשתו.

מיהו אם הוא קטן שעדיין לא השלים י"ג יש טעם למנוע ולא מצד הדין אלא מצד חסידות וחיוב מצוה יען כי מצוה זו של סנדקות הואיל ויקרה היא מאד ראוי לעשותה ע"י גדול בר מצוה אבל כל שהוא גדול אף בחור אין קפידה בזה ומ"מ אעפ"י שאין קפידה בזה עכ"ל לא נהגו העולם לעשות מצוה זו בבחור, מפני כי הדרך אם אבי הבן הוא עצמו אינו יושב סנדק אלא מכבד אחרים הנה הוא מכבד לאדם גדול ולא לבחור גם הבחור עצמו על הרוב מתבייש להיות סנדק לכן לא שכיח זה, אבל אם נזדמה ורוצה הבחור להיות סנדק אין למנועו.

אבל בשו"ת שרנא המאיר חלק ו' סימן קס"ה ס"ק ה' תמה עליו: מהא דאיתא בזהר פרשת נשא דף קמה עמוד ב' כל כהן שאין לו בת זוג אסור בעבודה דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו, אמר ר' יצחק משום דלית שכינתא שריא במאן דלא אנסיב, א"כ מילה דהויא כקרבן, א"כ אינו פשוט שבחור להיות סנדק.

מי שמל את חברו שלא לשם מילה האם יצא?

איתא בגמ' ע"ז כ"ז ע"א וכותי לא ימול ישראל, מפני שמל לשם הר גרזים דברי רבי יהודה אמר לו רבי יוסי וכי היכן מצינו מילה מן התורה לשמה, חזינן דרבי יוסי סבירא ליה דמילה בעינן לשמה.

יש להקשות: דהוא סותר עצמו דאיתא בגמ' יבמות מ"ו עמוד ב' הרי שבא ואמר מלתי ולא טבלתי מטבילין אותו ומה בכך, דברי ר' יהודה, רבי יוסי אומר: אין מטבילין משום דהמילה לא היה לשמה, חזינן דסבירא ליה דבעינן מילה לשמה, כך מקשה בתוס' ישנים יבמות מ"ו ע"ב וכן בשו"ת היעב"ץ חלק ב' סימן קע"ד, וכן בשו"ת חתם סופר יור"ד סימן א' וכן ש' וכן בשו"ת אבני נזר חלק יורה דעה סימן שמ"ה, וכן בשו"ת דברי יציב יור"ד סימן קנ"ד.

ובשו"ת חתם סופר כתב על היעב"ץ דבמחכת"ה אפי' ריח קושיא ליתא דבגוי שנכנס תחת כנפי שכינה ע"י מילה אם אינה לשם יהודית במה יכנס תחת כנפי השכינה.

ובשו"ת אבני נזר תמה עליו וז"ל ואחר כל הרוגז הזה איני רואה בזה שום תירוץ, דא"כ לרבי שמעון בן אלעזר דסבירא ליה שבת קל"ה ע"א דגר שנתגייר מהול א"צ להטיף במה יכנס תחת כנפי השכינה, אלא ודאי כיון דס"ל דמהול מאליו חשיב מהול נכנס תחת כנפי שכינה בטבילה לבד כנשים, וא"כ הדר קושיית היעב"ץ דכיון דא"צ מילה לשמה וחשיב מהול יכנס לברית בטבילה לבד כנשים.

ובתוס' ישנים שם ביבמות תירץ: דהתם עדיף טפי לפי שישראל עומד על גביו של כותי.

יש להקשות: איך סובר רבי יוסי דמילה של לשמה כשר, הרי הוא סבירא ליה פסחים קי"ד ע"ב שמצות צריכות כוונה, כך מקשה רע"א סוכה מ"ב ע"א.

יש שמתרץ: מילה שאני, שכל עיקרה הוא שיהיה מהול, ולכן אין מקום לכוונה, כי אם למ"ד דבעינן לשמה, כך תירץ בזכר יצחק סימן ה', וכן במנחת חינוך מצוה ב' כתב יסוד הנ"ל.

מכתבים למערכת

האם יש איסור להורות הלכה לעצמו במקום רבו

מה שהבאתם בשם האור החיים הקדוש בספרו ראשון לציון יר"ד סיפורי רמ"ב דלעצמו בודאי מותר להורות במקום רבו, דאין זה נקרא בגדר הוראה, והקשתם עליו מהא דכתב הרא"ש עירובין פרק ו' וז"ל ואם בני ביתו של תלמיד הוצרכו להוראה ושאלו לו איכא לספקו אי שרי, מידי דהוה אהא דאמר וצורבא מרבנן חזי לנפשיה, או דילמא הני מילי בדיקת סכין שאינו אלא לכבודו של חכם וכי האי מחיל ליקריה שלא להטריח צורבא מרבנן לבא אליו אבל דבר אסור והיתר אפילו לעצמו אסור להורות במקום רבו, והדעת נוטה לאסור, א"כ איך פסק להדיא שמוטר להורות לעצמו.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"ץ מחזיקי הדת
הרב יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון
יש להעיר דהאור החיים הקדוש גופיה מביא את הרא"ש ומדייק מתחילת דבריו דרק לבני ביתו אסור דסוף סוף הוא הוראה, משא"כ לעצמו מותר.

מדוע נענשו נדב ואבהו שלא לבשו מעיל הרי כהן הדיוט אינו צריך ללבוש מעיל

מה שהקשתם בשם הראשונים על הא דאיתא במדרש רבה דלכן נענשו נדב ואבהו, משום שלא לבשו מעיל, דיש להקשות מדוע נענשו משום שלא לבשו מעיל, הרי נדב ואבהו היו כהנים הדיוטות, א"כ אין להם חוב להלביש מעיל שהוא מבגדי כהן גדול, ותרצתם בכמה אופנים.

הרב משה זומר שליט"א כולל אור המאיר בני ברק

מה שתרצתם באחד מן התרועים ע"פ מה שכתב החוקני ויקרא פרק י' בדיוט משתתם היה להם דין כהן גדול, והבאתם בדברי שאל דחה תרוץ זה מהא דאיתא בגמ' וזכיתם ק"א וכי הם הקריבם שהם הדיוטות אני הקרבתי, ומשמע דהיה להם דין הדיוטות, יש להעיר דהחוקני גופיה העיר מגמ' הנ"ל, ותיריך דרק לחומרא היה להם דין כהן גדול ולא לקולא.

על מה שמכו תושבי ירושלים להמשיך את סעודת פורים לתוך הלילה

הרי יש איסור שלא יעבור

מה שהקשתם בשם הדוכב ביושרים ועוד אחרונים מדוע נהגו הרבה מבני המוקפין, שממשיכים את סעודת פורים ביום ט"ז אדר לתוך הלילה שהוא ט"ז אדר, הרי הם עוברים על ולא יעבור, ובאמת הגאון רבי יוסף צבי דושנסקי זצ"ל אב"ד ירושלים בעת סעודת פורים בירושלים כאשר הגיע זמן ערבית היה גומר את הסעודה באמרו ולא יעבור כתוב, אבל מ"מ על מנהג העולם קשה, ותרצתם בארבע אופנים.

הרה"ג רבי פנחס מנחם דאוויד שליט"א ירושלים מח"ס דברי פנחס

נראה לציון עוד כמה תרועים שנאמרו בענין זה, אז בדרשות חתם סופר דף פ"א כתב שנהגים להמשיך הסעודה בלילה כי ארוך המן נמשך ללילה שלאחריו דבן נח הלילה הולך אחר היום, ב"ז בשם החדושי הרי"מ איתא ע"פ מה דאמרינן במדרש דכל השופך דמן של רשעים כאילו הקריב קרבן, ובקרבנות הלילה הולך אחר היום.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד
להרב אשר אנשיל שורדף שליט"א
לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: levib@017.net.il
לביירוים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560
מי שמעוניין להצטרף לאלפי המנויים נא להתקשר למערכת

האם נחש מטמא במותו

מה שהבאתם בשם האור החיים הקדוש בפרשת שמני הדקשה ויש לחקור זאת איך לא מנה הכתוב הנחש שהוא אב הטומאה לכל טומאת השרצים ודומיהם, ומתוך אולי שטומאת הנחש הוא בנפשו ולא בגופו ובמותו ישאר הגוף ריקם מכל כעפר הארץ כי אין טמאה דבקה בגופו לצד שאין בו ולא כלום, וטומאת השרצים בגופם יותר מבנפשם, ולזה יטמא במותם ולא בחייהם, הא למדת כי הנחש טומאתו יותר מטומאת השרצים, והבאתם ההשאל ומשיב בספרו דברי שאל בפרשתן תמה עליו וז"ל ובמחילת כבוד ותרות נעלם ממנו דברי הרמב"ם פרק ד' מאבות הטמאה הלכה י"ד שהנחש אינו מטמא כלל אפילו טומאת אוכלין, והכסף משנה לא רשם מקורו, וכתבתו בגליון שהוא ש"ס ערוך כריתות ד' ע"א דנחש לאו בר טמויי כלל.

הרב יחזקאל מועלם שליט"א כולל בנק אב ירושלים
הרב ישראל הולצמן שליט"א אשדוד

נראה לעיר על השאל ומשיב שהבין בדברי האור החיים הקדוש שסובר שנחש מטמא, הרי כתב במפורש שטומאת הנחש בנפשו ולא בגופו, שאז נשאר הגוף ריק מכל, רק כוונתו היא שטומאת הנפש של הנחש גדולה מטומאת הגוף של שאר שרצים.

הרב דוד הינמן שליט"א כולל פנימי בני ברק

יש להעיר דבר זה תלוי באשלי רברבי, דהן אמת שהרמב"ם טהור לגמרי, אבל רבינו תם בתוס' עירובין י"ג ע"ב ובסנהדרין י"ז ע"א סבירא ליה דאינו טהור לגמרי אלא מלמא טומאת נבילה במשא, אבל במגע מטמא, ולפי זה אתי שפיר קושיית האור החיים הקדוש דבאמת נחש הוא אב הטומאה אלא דחלוק הוא משרצים ונבילות וכדברי התוס', והדברי שאל נקט כדברי הרמב"ם דטהור מכלום.

מדוע החסידה הוא עוף טמאה הרי הוא עושה חסד ואין לה מדת אכזריות

מה שהקשתם בשם אחרונים לשיטת הרמב"ם דעוף טמא היא משום האכזריות, א"כ מדוע אסרה התורה את החסידה, הרי איתא בגמ' חולין ס"ג ע"ב א' אמר רב יהודה למה נקרא שמה חסידה, שעושה חסידות עם חברותיה, א"כ אין לה אכזריות, ותרצתם בשלשה אופנים.

הרה"ג יעקב הגר שליט"א אשדוד מח"ס עינים עיבורים

הרב יוסף חיים הלוי בירנבוים שליט"א כולל באר יוסף מודיעין עילית

נראה לתרץ, ע"פ מה שכתב רש"י קדושין מ"ט ע"ב גבי חנופה וגסות הרוח שירדה לעולם וז"ל חנופה נראה בעיני דרייק ליה מכנפי חסידה שעושה חסידות עם חברותיה, משמע מה שכל החסידות שעושה החסידות הוא רק משום חנופה, ולכן נחשבת גם היא בין המינין הטמאים כיון שמולידה מדה רעה של חנופה.

הרב אלימלך בלום שליט"א קרית צאנז תנ"ח

נראה לתרץ, בשם הרה"ק מקאצק שאמר על החסידים שנראים לרבותיהם רק בזמנים ידועים בשנה, האבן עזרא אומר על החסידה היא הנראית למועדים ידועים בשנה, ולכן היא עוף טמא, וממשיך האבן עזרא ויש אומרים שהיא מפורת חסד בדרך רחוקה.

הרב דוד מאיר יאקאב שליט"א ירושלים

הרב חיים דוד קרקור שליט"א כולל נור בראד פארק

נראה לציון מה שתיירץ בפרדס יוסף אות פ"ה בשם הרה"ק מאייבניצא ז"ל דרצון שיהיה בעל על המידות כמאמר חז"ל קה"ד ו' ט"ז כמו שאסור לאכזר על רחמני, כן אסור לרחם על האכזר, ומי שמתעקש במדותיו הוא היפך רצון ה' וכל מה שהוא היפך רצון ה' יתברך הוא בחינת טמאה היפך בחינת קדושה שהוא רצון ה' יתברך, וחסידה זו מתעקש במדת החסד לעשות עם חברותיה אפילו כשהם אכזרים ולכן טמאה.

הרב יואל אברהם מושקוביץ שליט"א כולל סאטמאר ירושלים

נראה לתרץ ע"פ מה שכתב המלבי"ם זכריה פרק ה' פסוק ט' שהחסידה הגם שהיא עוף טמא מראית את עצמה כעושה חסד, כמ"ש חז"ל למה נקרא שמה חסידה שעושה חסד עם חברותיה, לפי זה אתי שפיר מדוע הוא עוף טמאה, משום דרק מראית את עצמה כעושה חסד.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג רבי צבי גאמס שליט"א
בית שמש
לעילוי נשמות אביו
הרב ישראל בן אברהם יהודה ז"ל
לרגל יום השלושים כ"ד אדר ת.ג.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הגאון המפורסם
רבי יואל דוד שפיגל שליט"א
רב קהלת נצח ישראל בית שמש
לרגל שמחת היכנס בנו
כמר יחיאל מיכל נ"י
לעול התורה והמצוות שליט"א
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצאי חלציו ויצלית בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג חיים יהודה קליין שליט"א בית שמש
לרגל שמחת היכנס בנו
כמר יחיאל יעקב נ"י
לעול התורה והמצוות
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצאי חלציו ויצלית בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג דוד הלוי רובנשטיין שליט"א ירושלים
ראש כולל תהלה לדוד
לרגל שמחת היכנס בנו
כמר יהושע נ"י
לעול התורה והמצוות
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצאי חלציו ויצלית בכל אשר יפנה